

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Kaukonen, Vili; Toikka, Teppo

Title: Yhdessä ULAlla : opettajien perus- ja täydennyskoulutusta siltaamassa

Year: 2018

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat & Jyväskylän yliopisto, 2018

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Kaukonen, V., & Toikka, T. Yhdessä ULAlla : opettajien perus- ja täydennyskoulutusta siltaamassa. Ruusupuiston uutiset, (4). <https://peda.net/jyu/ruusupuisto/uutisarkisto/4-2018/1>

Ruusupuiston kärkiuutiset

KASVATUS- JA KOULUTUSUUTISIA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

Yhdessä ULAlla – Opettajien perus- ja täydennyskoulutusta siltaamassa

Opettajien täydennyskoulutus on perinteisesti keskittynyt yksittäisten opettajien taitojen kehittämiseen, eikä sillä ole juuri ollut yhteyttä opettajien peruskoulutukseen. Voisiko täydennyskoulutus olla hajanaisten koulutuspäivien sijaan muodoltaan pitkäjänteistä työyhteisövalmennusta, jossa opettajankouluttajat ja opettajaopiskelijat yhdessä tukevat laajempaa toimintakulttuurin muutosta ja ammatillista kehittymistä koulu yhteisössä? Tähän kysymykseen Uutta Luova Asiantuntijuus -hanke (ULA) pyrkii vastaamaan.

Opettajien täydennyskoulutuksen ongelmakohtia

Opettajien täydennyskoulutukseen on vuosikymmenien aikana luotu erilaisia malleja, joilla on pyritty vastamaan kulloinkin ajankohtaisiin haasteisiin. Nykyisin esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan taidot, erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden opetukseen liittyvä osaaminen ja työpaikan uusien teknologioiden hyödyntäminen ovat keskeisimpiä täydennyskoulutuksen sisältöjä.

Nykymuotoisen täydennyskoulutuksen ongelmana on kuitenkin tarjonnan pirstaleisuus ja yksityiskohtiin keskittyminen. Erillisinä kursseina tai koulutuspäivinä järjestettävien koulutusten sisällöt keskittyvät opettajan osaamisen yksittäisiin osa-alueisiin, eikä yhteyttä muihin täydennyskoulutuksiin tai peruskoulutukseen usein ole. Suomalaiset opettajat osallistuvat lisäksi OECD-maiden vertailun perusteella keskimääräistä vähemmän täydennyskoulutukseen.

Osaamisen kehittäminen on koko koulu yhteisön asia

Suomen kouluissa on vallinnut pitkään voimakas yksin tekemisen kulttuuri, jonka vuoksi opettajan osaamiseen ja sen kehittämiseen on suhtauduttu hyvin yksilökeskeisesti. Nykyinen opetussuunnitelma edellyttää koululta kuitenkin yhteisöllisempää lähestymistapaa opettajan ammatilliseen kehittämiseen ja koulun uudistamiseen. Ajatuksena on, että koulun tulee olla oppiva yhteisö, johon kuuluvat sen koko moniammatillinen henkilöstö, oppilaat, vanhemmat sekä muut sidosryhmät.

Oppivassa yhteisössä opettajat ja oppilaat luovat yhdessä uutta tietoa ja osaamista koko yhteisön käytettäväksi. Jatkuva oppiminen ja kehittämistyö ovat kiinteä osa koulun arkea. Sitä ei nähdä ylimääräisenä työnä, jota tehdään, jos muun koulutyön ohessa jää aikaa. Tällaisen toimintakulttuurin eduista on myös tutkimusnäyttöä. Koulun kehittämisen oppivan yhteisön mukaiseksi on havaittu vähentäneen oppilaiden häiriökäyttäytymistä ja lisänneen opettajien kokemaa työn iloa.

Työyhteisövalmennuksella kohti uutta luovaa asiantuntijuutta

Kuinka täydennyskoulutus voisi tukea koulun kehittymistä kohti oppivan yhteisön mallia? Sen sijaan, että keskittyisimme kehittämään yksittäisten opettajien yksittäisiä osaamisalueita, meidän on edistettävä heidän sitoutumistaan jatkuvaan kehittämistyöhön. Uutta Luova Asiantuntijuus -hanke (ULA) pyrkii vastaamaan tähän haasteeseen kehittämällä systeemiseen ajatteluun sekä tutkimusperustaiseen tietoon pohjautuvia täydennyskoulutuksen malleja, jotka edistävät jaettava asiantuntijuutta ja vertaisoppimista kouluissa ja opettajankoulutuksessa.

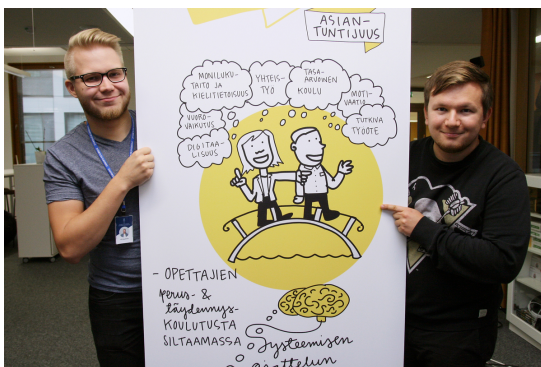
Hankkeessa kokeiltavassa prosessissa kehittämistyö lähtee liikkeelle kouluyhteisöstä nousevista kehittämistarpeista muodostetun vision pohjalta. Täydennyskoulutus toteutetaan koulun ja opettajankoulutukseen osallistuvien yhteistyönä, jossa opettajankouluttajien tehtävänä ei suinkaan ole valmiiden ratkaisuiden tarjoaminen, vaan henkilöstön oman kehittämisprosessin tukeminen tutkimuspohjaista tietoa hyödyntäen. Siksi täydennyskoulutuksen sijaan onkin kuvaavampaa puhua työyhteisövalmennuksesta.

Koulun muuttuminen aidosti oppivaksi yhteisöksi ei tapahdu itsekseen. Kyseessä on pitkäjänteisyyttä vaativa prosessi, joka edellyttää yhteisöltä jaettuja uskomuksia ja arvoja. Se haastaa koulun henkilöstön ja oppilaat kysymään yhdessä, mikä oikeastaan on koulumme tehtävä. Muutos edellyttää koululta myös johtamiskulttuurin muutosta. Hierarkkisen, ylhäältä alaspäin suuntautuvan päätöksenteon sijaan koko koulun henkilöstön on oppilaita osallistaen otettava vastuuta yhteisistä päätöksistä.

ULA-hankkeen mukaista työyhteisövalmennusta on toteutettu Jämsänkoskella kevästä 2018 alkaen ja mukana kehittämistyössä on ollut alusta asti koko koulun henkilöstö. Toiminta jatkuu tiiviisti lukuvuoden 2018-2019 ajan, jolloin Jyväskylän yliopiston koordinoima hanke tukee oppilaitoksen pyrkimyksiä kehittää toimintakulttuuriaan laaja-alaisesti.

Yliopistolta mukana kehittämistyössä ovat opettajankouluttajien ohella myös opettajaopiskelijat. Tämä tarjoaa opettajankoulutuslaitokselle hienon mahdollisuuden oppia kentällä työskenteleviltä opettajilta ja siten rakentaa uusia siltoja opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen välille.

Vili Kaukonen ja Teppo Toikka

Projektitutkijat **Vili Kaukonen** (kuvassa vasemmalla) ja **Teppo Toikka** työskentelevät OKM:n rahoittamassa Uutta luova asiantuntijuus – Opettajien perus- ja täydennyskoulutusta siltaamassa (ULA) -hankkeessa. Hanketta koordinoi **Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos**, ja sen johtajana toimii professori **Mirja Tarnanen**. Hanke toteutetaan yhteistyössä Helsingin yliopiston, Tampereen yliopiston ja Oulun yliopiston sekä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen kanssa. Hankkeessa on lisäksi lukuisia määriä muita yhteistyökumppaneita, kuten kouluja ja järjestöjä.

Lue lisää: [ULA-hanke](#)

Lähetä palautetta kirjoittajalle: vili.v.kaukonen@jyu.fi

Teemakuva: Linda Saukko-Rauta, kirjoittajakuva: Martti Minkkinen

[Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

0 kommenttia

